

Tarsoly Péter

Barlangok a Bibliában és a Koránban

*„Szerezni bölcsességet, óh mennyivel jobb az aranynál!
és szerezni eszességet, kívánatosb az ezüsthél.”
Példabeszédek 16:16*

A barlangok már az ókori írott forrásoktól kezdve megjelentek a különböző irodalmi művekben, és a történetek vonalvezetése szempontjából sokszínű szerepet töltek be. Sok esetben nem konkrét barlangról történt említés, hanem csak általában a föld alatti világról, de olyan is előfordult, hogy a barlangnak megadták a nevét, fekvését és rövid ismertetését is. Régóta foglalkoztatott az a kérdés, hogy vajon a Bibliában, hol és milyen szerepkörben, mely barlangok jelennek meg. Az erre vonatkozó irodalmat kutattam könyvtárakban is és az interneten is, és néhány kisebb írás kivételével (Schneider, 2005¹, Wayne, 2000², szerző nélküli internetes cikkek³), nem találtam a témával foglalkozó tanulmányt. Előfordulhat azonban, hogy nem találtam meg a megfelelő forrásokat.

A Bibliáról általában

A Biblia név a görög biblion szó többes száma. A biblion szó jelentése könyvtekercs, tehát a Biblia jelentése: Könyvek. Az i. sz. II. századtól fogva kezdték ezt a nevet a keresztények Istentől ihletettnek vallott iratgyűjteményükre alkalmazni.

A Biblia két fő részből áll: Ó- és Újszövetségből vagy Ó- és Újtestamentumból. A latin testamentum elnevezést a Vulgata (a Biblia latin nyelvű fordítása) nyomán használják. Közérthetőbb az Ó- és Újszövetség megjelölést alkalmazni, mivel nem végrendeletről van szó, amit a testamentum szó elsődlegesen sugall, hanem Isten Izraellel és a keresztény egyházzal kötött szövetségéről. Ugyanakkor a testamentum elnevezésnek is van értelme, mert azt fejezi ki, hogy ezek az Írások szent hagyatékok.

Az Ószövetség az Izrael népével kötött szövetség keretén belül adott kinyilatkoztatásokat (Isten cselekedeteit és prófétái által közölt üzeneteit) örökíti meg. Az Újszövetség a keresztény egyházzal kötött szövetség keretén belül közölt kinyilatkoztatásokat (Jézus életét, az ősegyház tapasztalatait, az apostoli tanításokat, az egyház további útjára vonatkozó jövendöléseket) tartalmazza. Az Ószövetség 39, az Újszövetség 27 iratot tartalmaz, amelyek mintegy 1500 esztendő folyamán, az i. e. XV. századtól kb. i. e. 400-ig Izrael népe körében, és az i. sz. I. században az őskeresztény egyház körében keletkeztek.

A könyvek sorrendje a Bibliában

Az ószövetségi könyvek nem a héber kánon (szent iratok és az egész gyűjtemény hitelességének felismerése) sorrendjében találhatóak Bibliánkban. A Septuaginta (Ószövetség i. e. 250 körül Alexandriában elkészített görög fordítása) sorrendjét követik, amely időrendi és tartalmi csoportosítás szempontjából megfelelőbb. Az Újszövetség iratainak sorrendjét az

¹ Forrás: <http://www.evelet.hu/archivum/2005/33/101>

² Forrás: <http://www.keyway.ca/htm2000/20001116.htm>

³ Forrás: <http://www.bible-topics.com/Caves.html>, <http://doweknow.com/html-files/dens.htm>,
<http://gospelhall.org/bible-reference/bible-verses-about/bible-verses-about-caves.html>

ókori egyházatyák alakították ki. A Septuagintában található sorrendet vette át a Biblia ókori latin fordítása, a Vulgata is, ennek révén lett általánosan elterjedt.

Ószövetség	
Az emberiség egyetemes őstörténete és Izrael ősatyáinak története	Mózes I-V. könyve
Izrael története a bírák korában	Józsué könyve Bírák könyve Ruth könyve
Izrael története a bírák kora végétől az egységes és a megosztott királyság korában	Sámuel I-II. könyve Királyok I-II. könyve Krónikák I-II. könyve
Izrael története a babiloni fogság után otthon és Perzsiában	Ezdrás könyve Nehémiás könyve Eszter könyve
Költői könyvek vagy íráskok	Jób könyve Zsoltárok könyve Példabeszédek könyve A Prédikátor könyve Énekek Éneke
Nagy próféták	Ésaiás próféta könyve Jeremiás próféta könyve Jeremiás siralmi Ezékiel próféta könyve Dániel próféta könyve
Kis próféták	Hóseás próféta könyve Jóel próféta könyve Ámós próféta könyve Abdiás próféta könyve Jónás próféta könyve Mikeás próféta könyve Náhum próféta könyve Habakuk próféta könyve Sofóniás próféta könyve Aggeus próféta könyve Zakariás próféta könyve Malakiás próféta könyve

Újszövetség	
Evangéliumok	Máté evangéliuma Márk evangéliuma Lukács evangéliuma János evangéliuma
Az apostolok cselekedeteiről írt könyv	Apostolok cselekedetei
Pál levelei	Rómabeliekhez írt levél A Korinthusbeliekhez írt I-II. levél A Galáciabeliekhez írt levél Az Efézusbeliekhez írt levél A Filippibeliekhez írt levél A Kolossébeliekhez írt levél A Thesszalonikabeliekhez írt I-II. levél Timótheushoz írt -II. levél Titushoz írt levél Filemonhoz írt levél Zsidókhöz írt levél
A katolikus/egyetemes levelek	Jakab apostol levele Péter apostol I-II. levele János apostol I-III. levele Júdás apostol levele
Prófétikus könyv	Jelenések könyve

A kutatáshoz használt Bibliáról

Kutatásomhoz a következő Biblia kiadást használtam: „*Szent Biblia azaz Istennek Ó és Új Testamentomában foglaltatott egész Szent Írás, Magyar nyelvre fordította Károli Gáspár, kiadja a Brit és Külföldi Biblia-társulat, Budapest, 1909*”.

Az első teljes, az eredeti nyelvekről való magyar bibliafordítás, az úgynevezett Vizsolyi Biblia (1590), Károli Gáspár munkája. Az elnevezés a kinyomtatás helyére, a Hernád menti Vizsoly községre utal. Itt működött rövid ideig Mantskovit Bálint nyomdája, mely dacolva a protestáns nyomdák elkobzására vonatkozó rendelettel, végül is alig két esztendő alatt kinyomtatta a Bibliát. Károli - eredeti nevén Radicsics Gáspár (1529 körül-1591) - Nagykárolyban született. A Károli nevet Nagykárolyra való emlékezésből és tiszteletből vette föl. Az első teljes magyar Biblia fordítója Brassóban, majd Wittenbergben tanult. Ifjúkorától foglalkoztatta a bibliafordítás kérdése. Az 1580-as években az országban dúló pestisjárvány megfosztotta feleségétől és három gyermekétől. Megrázkódtatásai után fogott komolyan a fordításhoz, melynek elkészültében környékbeli prédikátortársai is segédkeztek. A Vizsolyi Biblia elé írott Elöljáró beszédében így vallott erről:

"Istennek nevét segítségül híván, minek utána hozzá kezdetem volna egynéhány jámbor tudós atyafiakkal, kik nékem a fordításban segítségül voltak, meg nem szüntem addig, mígnem véghöz vittem a Bibliának egészlen való megfordítását, melyben munkálkodtam közel három esztendeig nagy fáradsággal, testi töredelemmel, de oly buzgóságos szeretettel, hogy én egy szempillantásig e nagy munkát el nem untam, hanem nagy serénységgel és szeretettel munkálkodtam, mígnem elvégezném azt... Követtük e fordításban sok jámbor, tudós embereket, kik... fordították a Bibliát... Akik ezelőtt valami részt fordítottak..., azokat is nem utáltuk meg, hanem megtekintettük."

Az elkészült fejezeteket Szenci Molnár Albert (1574-1634) vitte naponta gyalogszerrel Göncről Vizsolyba. Károli a gyors munkával járó hibákra is figyelmeztette olvasóit:

"Minden keresztény olvasókat kérek..., ha valahol az fordításban tévelgettem és az célt nem találtam, azt ne tulajdonítsák vakmerőségemnek, hanem az én gyarlóságomnak."

Kisebb-nagyobb tévesztései ellenére Károli fordítása máig legszebb, legjobb bibliafordításunk. A Vizsolyi Biblia megjelenése után nem sokkal Károli meghalt. Nagy vágya, melyről Szenci Molnár Albertnek beszélt, teljesült: *"Csak az Isten addig éltesse, míg a Bibliát kibocsáthassam, kész vagyok meghalni és Krisztushoz költözni"*. Fordításának javítását maga Szenci kezdte el (Hanau Biblia, 1608), többen folytatták (pl. Váradi Biblia, 1661; Misztótfalusi Kis Miklós "Aranyos" Bibliája, 1685 stb.).

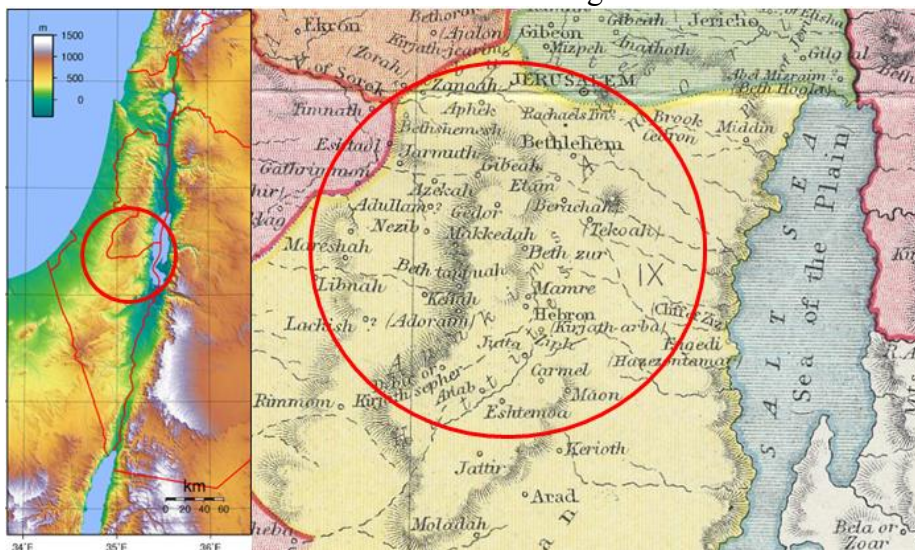
A Vizsolyi Biblia a XIX-XX. század folyamán több revízió is átesett, de ezek sokszor szinte többet rontottak rajta, mint amennyit javítottak.

Geográfiai és geológiai kitekintés a Bibliában említett barlangok értelmezéséhez

Izrael (hivatalos nevén Izraeli Állam) a Közel-Keleten, a Földközi-tenger keleti partján fekvő ország. Az izraeli államot 1948. május 14-én alapították újjá. Az ország a történelmi Júdea és Izrael, ókori zsidó királyságok területén helyezkedik el, Dávid Királysága helyén. Lakóinak nagy része izraelita vallású zsidó, akik a szétszórás 1850 éve után többnyire a második világháború és az európai holokauszt után vándoroltak vissza a térségbe. A lakosság további jelentős részét arabok alkotják, akik a Bar Kochba lázadás leverése, a zsidó államiság megszűnése (i.sz.130) után települtek be tömegesen a 7. században.

Izrael a Földközi-tenger keleti partján fekszik. Északon Libanonnal, keleten Jordániával, Szíriával, délnyugaton Egyiptommal határos. Délen Eilat kikötőjénél az Akabai-öbölnél keskeny kijárata van a Vörös-tengerhez. Az ország túlnyomó része krétakori üledékes kőzetekből – mészkőből és márgából – felépült, törésekkel feldarabolt 800-1000 méter magas röghegység. Legmagasabb része északon Galilea (Har Meron, 1208 m), amelynek keleti felét kiterjedt bazalttakarók fedik. Galileát a fiatal üledékekkel feltöltött Jizreel-síkság választja el a Szamaria rögvidékétől, amelyhez délen Júdea csatlakozik. Az ország déli részét a Negev-sivatag területén idős gránitból és homokkőből álló, enyhén gyűrt és bércekre töredezett hegyvidék foglalja el. A völgyekben a krétakori kőzetek alól triász kori gipsz és különös sziklaalakzatokban gazdag núbiai homokkő bukkan elő. A Negev északi peremének kisebb medencéit lösz borítja, máshol kő- és kavics-sivatagok, helyenként homok-sivatagok alakultak ki. Izrael hegyvidékei nyugaton lankásan ereszkednek le a Földközi-tenger homokdűnével szegélyezett 10–25 km széles parti síkságára, amelyet csak egy helyen szakít meg a Karmel sasbérce. Itt él a lakosság zöme. Keleten a röghegységek éles törésvonal mentén meredeken hanyatlanak az országhatáron húzódó Akabai-öböl felé futó szerkezeti árokba, amelynek tengelyében a Jordán folyik.

A Bibliában említett barlangok mindegyike Izrael középső részén illetve a Jordán-folyó nyugati oldalán helyezkedik el Palesztina keleti határvidékén (a bibliai Júdea tartományban) Jeruzsálem és Hebron közelében, az ország belső területeit kelet felé elfoglaló Palesztinai-rögvidéken. A Palesztinai-rögvidék észak-déli irányban három részre tagolható: Galilea, Szamária és Júdea. A mai történelmi – és jelenleg is vitatott – határok nem egyeznek meg a bibliai időkben kialakult határokkal; de az ó- és újszövetségi történések idején ez a terület teljes egészében az izraeli 12 törzs lakóhelyéhez tartozott. Északra helyezkedik el Galilea, amely átlagos magassága 500-700 méter. Galileától délre, a Jordán-folyó nyugati oldalán található a Szamária, keskeny száraz völgyekkel tagolva, átlagosan 800 méteres magassággal. A legtöbb barlangos történet Jeruzsálemtől délre, a Júdeában játszódik (Makpélai- Makkédai- és Adullámi-barlangok). Júdeát (magassága néhány helyen meghaladja az 1000 métert) a történelmi időkben sűrű erdő borította, amelyet mára az ember szinte teljesen elpusztított. A felszínen „vörös föld”, terra rossa található, alatta pedig krétakori mészkő van. Lényegében a fent említett három hegyvidék az, amely kelet-nyugati értelemben kettészeli Izraelt. Ezeken a területeken mészkőben és homokkőben több ezer barlang ismert, és sokat közülük már a történelmi idők óta lakott és a maga hasznára alakított az ember.

Izrael geográfiája és a Bibliában említett barlangok elhelyezkedési területe
(Forrás: www.anourbis.com és http://maps.aridocean.com)

Barlangok említése az Ó- és Újszövetségben

Az Ó- és Újszövetségben összesen 52 helyen említik meg a barlangokat; összesen 45 alkalommal az Ószövetségben és 7 alkalommal az Újszövetségben. A legtöbb barlang pontos név és fekvés megnevezése nélkül kerül említésre (pl. Sámuel I. könyve:13:6), de előfordul olyan barlang is, amelynél a név (pl. Mózes I. könyve:23:9) vagy a fekvés (pl. Józsué könyve:10:16) vagy esetleg mind a kettő (pl. Mózes I. könyve:23:19) említésre kerül. A barlangok elsődlegesen, mint a történeti események színterei (pl. Józsué könyve:10:16) jelennek meg, de előfordulnak példabeszédekben is (pl. Jób könyve:37:7).

A Bibliában eléggé tág értelmezését találjuk a barlang szónak. Értelmezik úgy, mint lakóhelyet (pl. Mózes I. könyve:19:30), mint sírhelyet (pl. Mózes I. könyve:23:9), mint rejtékhelyet (pl. Józsué könyve:10:17), mint állatok lakhelyét (pl. Náhúm könyve:2:12), mint rablók búvóhelyét (pl. Zsoltárok könyve:10:9) és egy esetben mint nyilvános illemhelyet is (Sámuel I. könyve:24:4).

A hegyekkel ellentétben a barlangok nem játszanak szerepet az emberek Istennel való kapcsolatában, imádkozni sem vonul vissza senki barlangba. Az egyetlen barlanghoz kötődő, ám nem barlangban, hanem barlang előtt játszódó, hitvallást kifejező cselekedet, amikor Jézus a sírbarlangnál hálát ad Istennek, és feltámasztja Lázárt (János Evangéliuma:11:38).

Amíg a Bibliában említett hegyek közül néhány nagy biztonsággal azonosítható (pl. Sínai-hegy stb.), addig ez a barlangokról nem mondható el. Csak három barlang van név szerint említve: az Adullámi-, a Makpélai-, valamint a Makkédai-barlang. Az Adullámi-barlang egyike lehetett az Adullám város környékén található számos barlangnak. A Makpélai-barlang Hebron környékére tehető. A hagyomány szerint a sírhely a hebroni Harem el-Chalilnál található. A Makkédai-barlang a Makkéda nevű városállam közelében volt. A város és a barlang fekvéséről csak feltevések vannak. Bár a Biblia nem említi név szerint azt a barlangot, ahol Jézus feltámasztotta Lázárt, ez a barlang mégis ismeretes: az egykori Betániában (ma Bethel) van, ma arabul El Azaryia a neve – egyértelmű a kapcsolat a mai helységnevével és Lázár neve között.

A Szentföldön, de másutt is sok olyan barlang található, amelyeket ugyan nem említi a Biblia, de amelyeknek a hagyomány szerint köze van az újszövetségi történésekhez. Ilyenek például az angyali üdvözlés barlangja – a Benedictus-barlang –, a születés barlangja vagy János barlangja Patmosz szigetén.

A barlang kifejezés említésének részletei:

Az idézet helye	Idézet
Mózes I. könyve:19:30	Lót pedig felméne Cóárból, és letelepedék a hegyen, és vele együtt az ő két leánya is, mert fél vala Cóárban lakni; lakozék tehát egy barlangban ő és az ő két leánya.
Mózes I. könyve:23:9	Hogy adja nékem Makpelá barlangját, mely az övé, mely az ő mezejének szélében van: igaz árán adja nékem azt, ti köztetek temetésre való örökségül.
Mózes I. könyve:23:11	Nem úgy uram, hallgass meg engem: azt a mezőt néked adom, s a barlangot, mely abban van, azt is néked adom, népem fiainak szeme láttára adom azt néked, temesd el halottadat.
Mózes I. könyve:23:17	Így lett Efronnak Makpelában levő mezeje, mely Mamré átellenében van, a mező a benne levő barlanggal, és minden a mezőben levő fa az egész határban köröskörül
Mózes I. könyve:23:19	Azután eltemeté Ábrahám az ő feleségét Sárát a Makpelá mezejének barlangjába Mamréval szemben. Ez Hebron a Kanaán földén.
Mózes I. könyve:23:20	Így erősítették meg a mező és a benne lévő barlang Ábrahámnak temetésre való örökségül a Khéth fiaitól.
Mózes I. könyve:25:9	És eltemeté őt Izsák és Ismáel az ő fiai a Makpelá barlangjában, Efronnak, a Khitteus Cohár fiának mezejében, mely Mamré átellenében van.
Mózes I. könyve:49:29	És parancsola nekik és monda: Én az én népemhez takarítatom, temesetek engem az én atyáimhoz, ama barlangba, mely a Khitteus Efron mezején van.

Mózes I. könyve:49:30	Abba a barlangba, mely Kanaán földén Mamré átellenében Makpelahnak mezején van, melyet megvett Ábrahám a mezővel együtt a Khitteus Efrontól, temetésre való örökségül.
Mózes I. könyve:49:32	Szerzemény e mező és a barlang, mely abban van, a Khéth fiaitól.
Mózes I. könyve:50:13	Elvivék ugyanis őt az ő fiai Kanaán földére és eltemeték őt a Makpelah mezőnek barlangjába, melyet vett vala Ábrahám a mezővel együtt temetésre való örökségnek a Khitteus Efrontól Mamrének átellenében.
Józsué könyve:10:16	Éz az öt király pedig elfutott vala, és elrejtözék Makkedában a barlangban.
Józsué könyve:10:17	És megizenék ezt Józsuének, mondván: Megtaláltatt az öt király, elrejtözve a makkedai barlangban.
Józsué könyve:10:18	És monda Józsué: Hengergessetek nagy köveket a barlang szájához és rendeljete mellé férfiakat, hogy őrizzék őket.
Józsué könyve:10:22	És monda Józsué: Nyissátok fel a barlang száját, és hozzátok ki hozzám ezt az öt királyt a barlangból!
Józsué könyve:10:23	És akképpen cselekedének, és kihozák hozzá a barlangból ezt az öt királyt: Jeruzsálem királyát, Hebron királyát, Jármut királyát, Lákis királyát, Eglon királyát.
Józsué könyve:10:27	Lón pedig a nap lementének idején, parancsola Józsué, és levevék őket a fákról, és behányák őket a barlangba, amelyben elbújtak vala, és nagy köveket rakának a barlang szája elé, mind e napig.
Bírák könyve:6:2	És hatalmat vón a Midiániták keze az Izraelen, és a Midiánitáktól való féltőkben készítették magoknak az Izrael fiai azokat a barlangokat, rejtkehelyeket és erősségeket, amelyek a hegységben vannak.
Sámuel I. könyve:13:6	Mikor pedig Izrael férfiai látták, hogy bajban vannak mert a nép szorongattatott -: elrejtözék a nép a barlangokba, a bokrok és kősziklák közé, sziklahasadékokba és vermekbe.
Sámuel I. könyve:14:11	Mikor pedig megmutatták magokat mind ketten a Filiszteusok előőrsének, mondának a Filiszteusok: Ímé a zsidók kijödögélnek a barlangokból, ahova rejtözének.
Sámuel I. könyve:22:1	Elméne azért onnan Dávid, és elfutott Adullám barlangjába. És mikor meghallották testvérei és atyjának egész háza népe, oda menének hozzá.
Sámuel I. könyve:24:4	És eljutott a juhaklokhoz, amelyek az útfélen vannak, hol egy barlang volt; és beméne Saul, hogy ott szükségét végezze; Dávid pedig és az ő emberei a barlang rejtekeiben valának.
Sámuel I. könyve:24:8	És megfeddé Dávid kemény szókkal embereit, és nem engedte meg nékik, hogy Saul ellen támadjanak. Mikor pedig Saul felkelt a barlangból, és elment az úton:
Sámuel I. könyve:24:9	Dávid is felkelt ezután, és kiment a barlangból, és Saul után kiálta, mondván: Uram király! Mikor pedig Saul hátratekinte, Dávid arccal a földre hajolt, és tisztességet tón néki.
Sámuel I. könyve:24:11	Ímé a mai napon látták a te szemeid, hogy az Úr téged kezembe adott ma a barlangban, és azt mondották, hogy öljelek meg téged, de én kedvezék néked, és azt mondam: Nem emelem fel kezemet az én uram ellen, mert az Úrnak felkentje ő.
Sámuel II. könyve:17:9	Ilyenkor ő valami barlangban lappang, vagy valami más helyen, és meglehet, hogy mindjárt kezdetben elesvén némelyek közülök, valaki meghallja, és azt kezdi mondani: Megveretett az Absolon népe.
Sámuel II. könyve:23:13	A harminc vezér közül is hárman lementek, és elérkezének aratáskor Dávidhoz az Adullám barlangjába, mikor a Filiszteusok táborban valának a Réfaim völgyében.
Királyok I. könyve:18:4	Mert mikor Jézabel megölette az Úr prófétáit, Abdiás száz prófétát vett oltalmába, és rejtette el ötvenenként egy-egy barlangba, és ott táplálta őket

	kenyérrel és vízzel.
Királyok I. könyve:18:13	Nem mondták-e meg az én uramnak, mit cselekedtem, mikor Jézabel megölette az Úr prófétáit? hogy hogyan rejtettem el az Úr prófétái közül száz férfiút ötvenenként egy-egy barlangba és tápláltam őket kenyérrel és vízzel.
Királyok I. könyve:19:9	És beméne ott egy barlangba, és ott hála. És ímé lön az Úrnak beszéde ő hozzá, és monda néki: Mit csinálsz itt Illés?
Királyok I. könyve:19:13	És mikor Illés ezt hallotta, befedé az ő arcát palástjával, és kimenvén, megáll a barlang ajtajában, és ímé szózat lön ő hozzá, amely ezt mondá: Mit csinálsz itt Illés?
Krónikák I. könyve:11:15	Továbbá, mikor alámentek hárman a harminc főember közül Dávidhoz, a kősziklához, az Adullám barlangjába; a Filiszteusok pedig tábort járnak a Réfaim völgyben.
Jób könyve:37:7	Akkor a vadállat az ő tanyájára húzódik, és az ő barlangjában marad.
Zsoltárok könyve:10:9	Leselkedik a rejtkehelyen, leselkedik, mint az oroszlán az ő barlangjában, hogy elragadja a szegényt; elragadja a szegényt, mihelyt hálójába foghatja azt.
Zsoltárok könyve:57:1	Az éneklőmesternek az altashétre; Dávid miktámja; mikor Saul elől a barlangba menekült.
Zsoltárok könyve:142:1	Dávid tanítása; imádság a barlangban létekor.
Énekek éneke:4:8	Én velem a Libánusról, én jegyesem, én velem a Libánusról eljőjj; nézz az Amanának hegyéről, a Sénirnek és Hermonnak tetejéről, az oroszlánoknak barlangjokból, a párdúcoknak hegyeiről.
Ézsaiás könyve:2:19	És bemennek a sziklák barlangjaiba és a föld hasadékaiba, az Úr félelme elől és nagyságának dicsősége előtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.
Ézsaiás könyve:32:14	A paloták elhagyatvák, a város zaja elnémult, torony és bástya barlangokká lettek örökre, hol a vadszamár kedvére él, a nyájak meg legelnek.
Ézsaiás könyve:65:4	Mely a sírokhoz ül, és a barlangokban hál, a disznóhúst eszi, és fertelmes leves van tálaiban,
Jeremiás könyve:7:11	Vajjon latrok barlangjává lett-e ez a ház ti elöttetek, amely az én nevemről neveztetik? Ímé, én is látok, azt mondja az Úr.
Jeremiás könyve:25:38	Elhagyta azokat, mint az oroszlán az ő barlangját, mert pusztasággá lett az ő földjök a zsarnoknak dühe miatt és az ő felgerjedt haragja miatt.
Ezékiel könyve:33:27	Ezt mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Élek én, hogy akik az elpusztult helyeken vannak, fegyver miatt hullnak el; és aki a mezőnek színén, azt a vadaknak adtam eledelül, és akik az erősségekben és a barlangokban vannak, dögállal hálnak meg.
Ámos könyve:3:4	Ordít-e az oroszlán az erdőben, ha nincs mit ragadoznia? Hallatja-e hangját barlangjából a kölyök-oroszlán, ha semmit nem fogott?!
Náhum könyve:2:12	Az oroszlán torkig valót ragadozott kölykeinek, és fojtogatott nőstényeinek, és megtöltötte barlangjait zsákmánnyal, tanyáit pedig prédával.
Máté Evangéliuma:8:20	És monda néki Jézus: A rókáknak vagyon barlangjok és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtani.
Máté Evangéliuma:21:13	És monda nékik: Meg van írva: Az én házam imádság házának mondatik. Ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek.
Márk Evangéliuma:11:17	És tanít vala, mondván nékik: Nincsen-e megírva: Az én házam imádság házának neveztetik minden nép között? Ti pedig rablók barlangjává tettétek azt.
Lukács Evangéliuma:9:58	És monda néki Jézus: A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs hová lehajtania.
Lukács Evangéliuma:19:46	Mondván nékik: Meg van írva: Az én házam imádságnak háza; ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek.
Zsidó levél:11:38	Akikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg

	barlangokban és a földnek hasadékaiban.
Jelenések könyve:6:15	És a földnek királyai és a fejedelmek és a gazdagok és a vezérek és a hatalmasak, és minden szolga és minden szabad, elrejték magukat a barlangokba és a hegyeknek kőszikláiba;

Sziklahasadékok, hasadékok, lyukak és sziklába vájt sírok említése a Bibliában

Sziklahasadékok, hasadékok, lyukak és sziklába vájt sírok (természetes eredetű, de mesterségesen tovább tágított üregek és mesterségesen a sziklába vájt, geomorfológiailag nem, de a nép által barlangnak tartott sziklasírok) összesen 18 helyen kerülnek említésre a Bibliában, 13 helyen az Ószövetségben és 5 helyen az Újszövetségben. Jézus sírboltja kivételével mindegyik általános megnevezésben szerepel, sem nevük sem fekvésük nem azonosítható a szövegek környezetéből. Általában példabeszédekben (pl. Abdiás könyve:1:3) szerepelnek, de megjelennek a történeti események tükrében (pl. Mózes II. könyve:33:22) is.

Sziklahasadékok, hasadékok, lyukak és sziklába vájt sírok említésének részletei:

Az idézet helye	Idézet
Mózes II. könyve:33:22	És mikor átmegy előtted az én dicsőségem, a kőszikla hasadékába állatlak téged, és kezemmel betakarlak téged, míg átvonulok.
Sámuel I. könyve:13:6	Mikor pedig Izrael férfiai látták, hogy bajban vannak mert a nép szorongattatott -: elrejtőzék a nép a barlangokba, a bokrok és kősziklák közé, sziklahasadékokba és vermekbe.
Jób könyve:30:6	Félelmetes völgyekben kell lakniok, a földnek és szikláknak hasadékaiban.
Énekek éneke:2:14	Én galambom, a kősziklának hasadékiban, a magas kőszálnak rejtékében, mutasd meg nékem a te orcádat, hadd halljam a te szódat; mert a te szód gyönyörűsége, és a te tekinteted ékes!
Ézsaiás könyve:2:19	És bemennek a sziklák barlangjaiba és a föld hasadékaiba, az Úr félelme elől és nagyságának dicsősége előtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.
Ézsaiás könyve:2:21	Hogy elmenjen a sziklák lyukaiba és a hegyek hasadékiba, az Úr félelme elől és az Ő nagyságának dicsősége előtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.
Ézsaiás könyve:7:19	S mind eljönnek, és letelepszene a meredek völgyekben és sziklák hasadékaiban, minden tövisen és minden legelőkön.
Ézsaiás könyve:57:5	Akik lángoltok a bálványokért minden zöld fa alatt, megöltök gyermekeket a völgyekben, a hegyek hasadékai alatt.
Jeremiás könyve:13:4	Vedd az övet, amelyet vásároltál, amely a derekadon van, és kelj fel, és menj az Eufrateshez, és rejtse el azt ott a kőszikla hasadékában.
Jeremiás könyve:16:16	Ímé én sok halász után küldök, ezt mondja az Úr, hogy halásszák ki őket; azután pedig elküldök sok vadász után, hogy vadásszák ki őket minden hegyből, minden halomból és a sziklák hasadékaiból is.
Jeremiás könyve 48:28	Hagyjátok el a városokat, és lakjatok a kősziklákban, Moáb lakosai, és legyetek mint a galamb, amely az odu száján belől rak fészket.
Jeremiás könyve:49:16	A te könnyelműség csalt meg téged és a te szíved kevélysége, aki a sziklák hasadékaiban lakol, és elfoglaltad a halmok tetejét. Ha olyan magas helyen rakod is fészket, mint a saskeselyű, onnét is lerántalak téged, azt mondja az Úr.
Abdiás könyve:1:3	Szíved kevélysége csalt meg téged, ki szikla-hasadékokban lakozol, kinek lakóhelye magasan van, aki mondja az ő szívében: Ki vonhatna le engem a síkra?!
Máté	És elhelyezé azt a maga új sírjába, amelyet a sziklába vágatott: és a sír

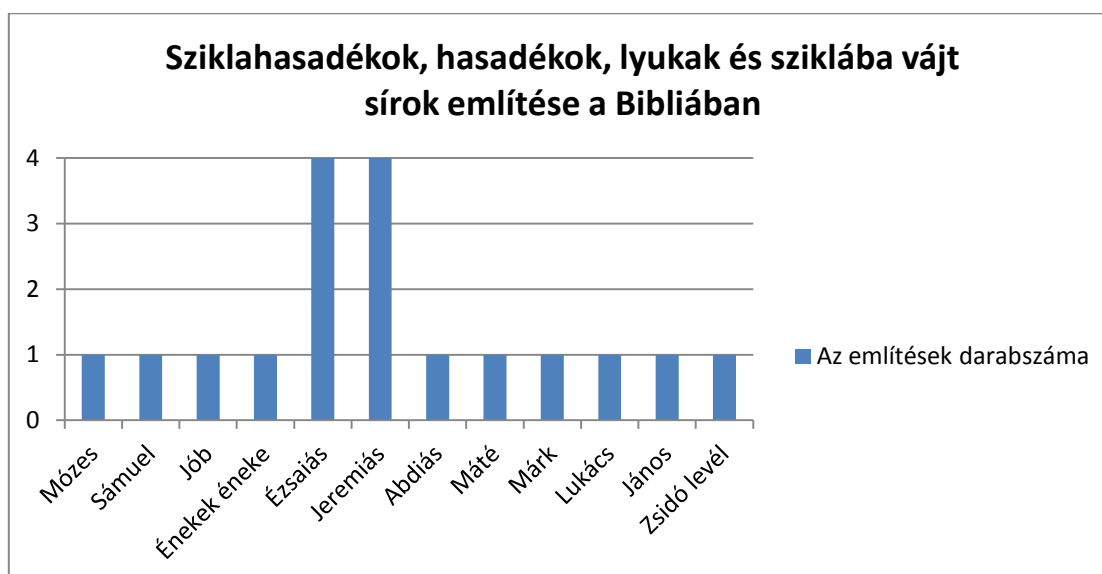
Evangéliuma:27:60	szájára egy nagy követ hengerítvén, elméne.
Márk Evangéliuma:15:46	Ő pedig gyolcsot vásárolván, és levén őt, begöngyölé a gyolcsba, és elhelyezé egy sírboltba, amely kősziklából vala kivágva; és követ hengeríte a sírbolt szájára.
Lukács Evangéliuma:23:53	És levén azt, begöngyölé azt gyolcsba, és helyhezteté azt egy sziklába vágott sírboltba, melyben még senki sem feküdt.
János Evangéliuma:11:38	Jézus pedig újra felindulva magában, oda megy vala a sírhoz. Az pedig egy üreg vala, és kő feküvék rajta.
Zsidó levél:11:38	Akikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a földnek hasadékaiban

A Bibliában előforduló barlangokról készített diagramok

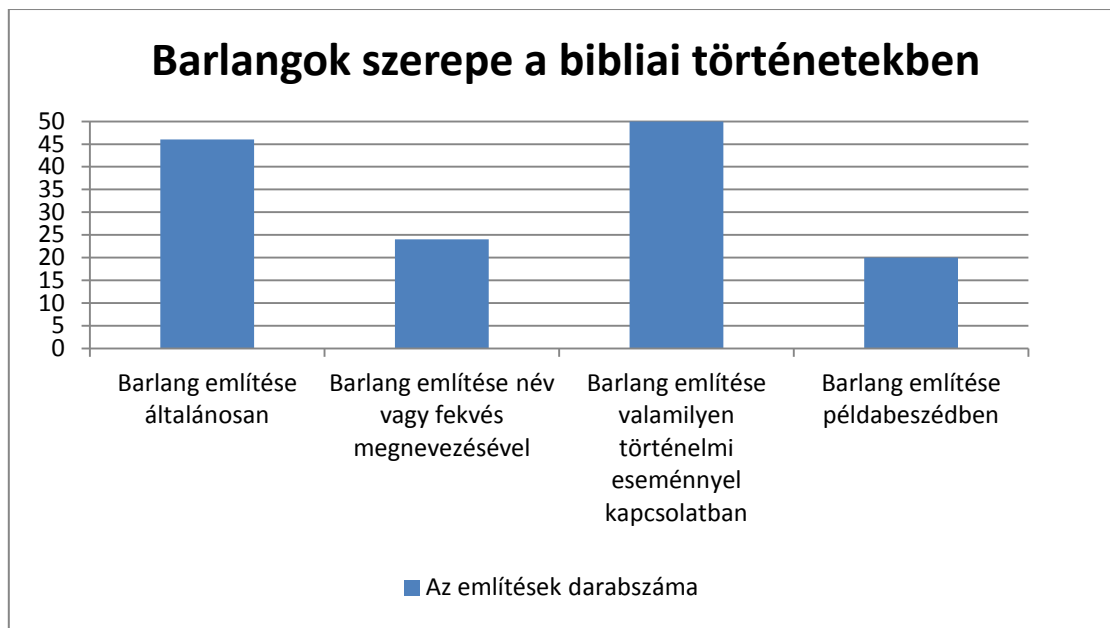
A barlang szó említését diagramba foglalva:

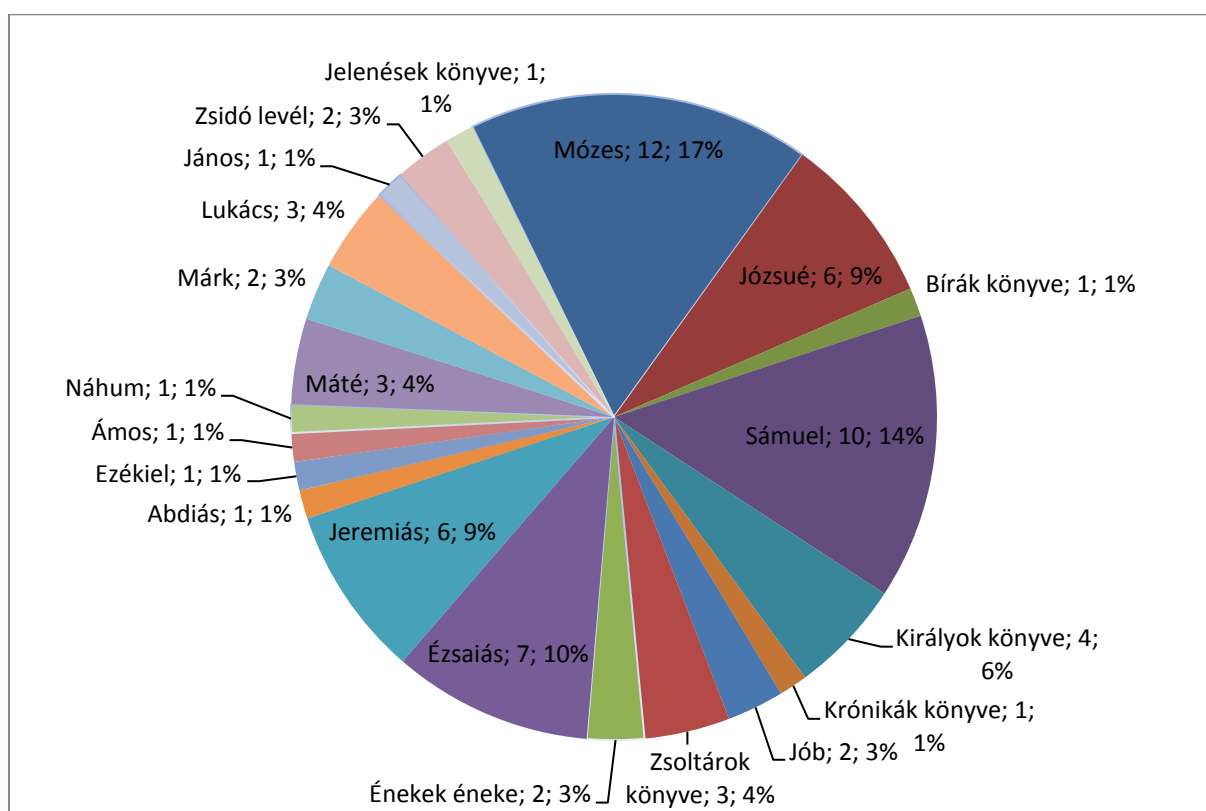
A sziklahasadékok, hasadékok, lyukak és sziklába vájt sírok említése diagramba foglalva:

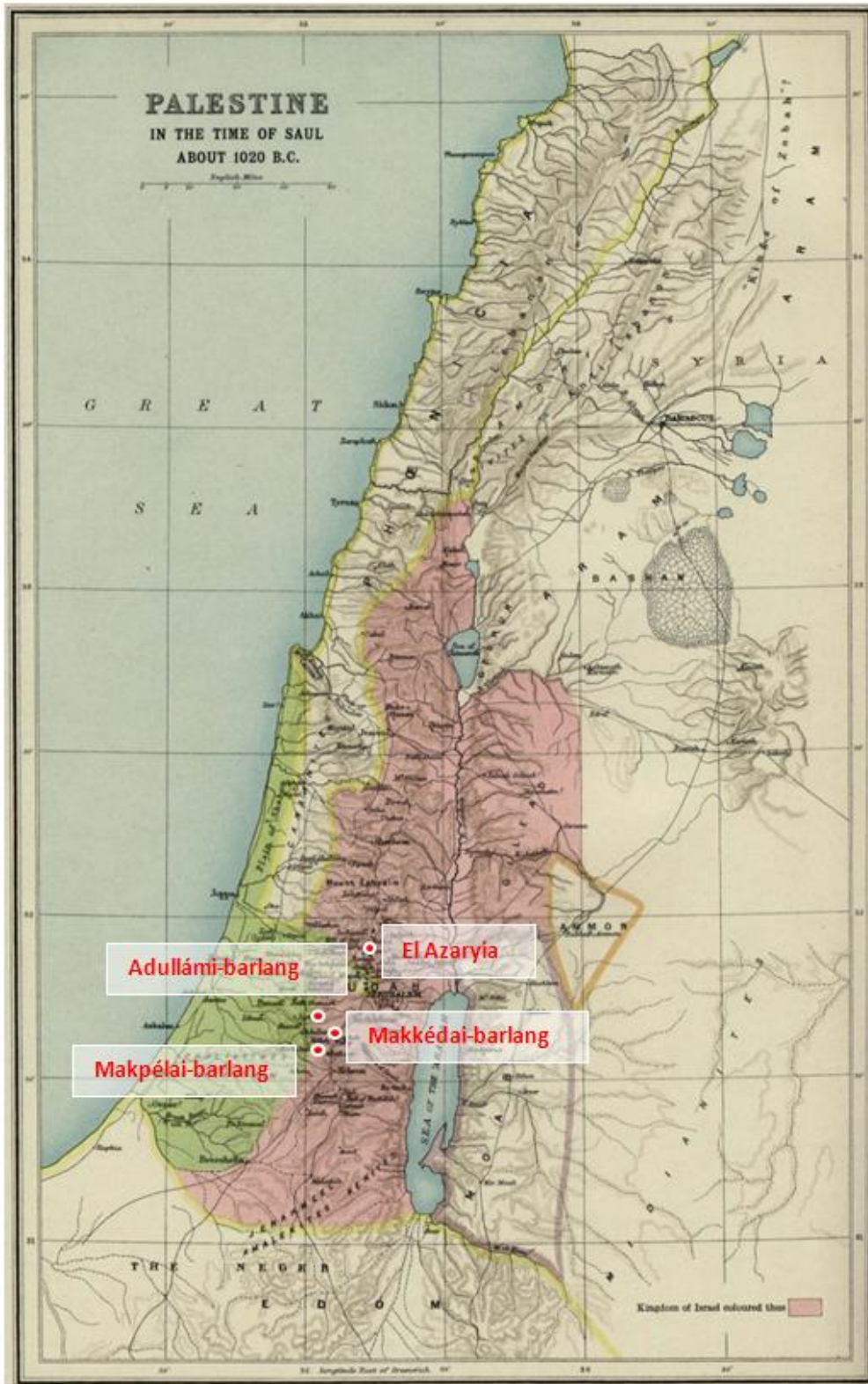
A barlangok említése a bibliai történetekben szerepkörük szerint:

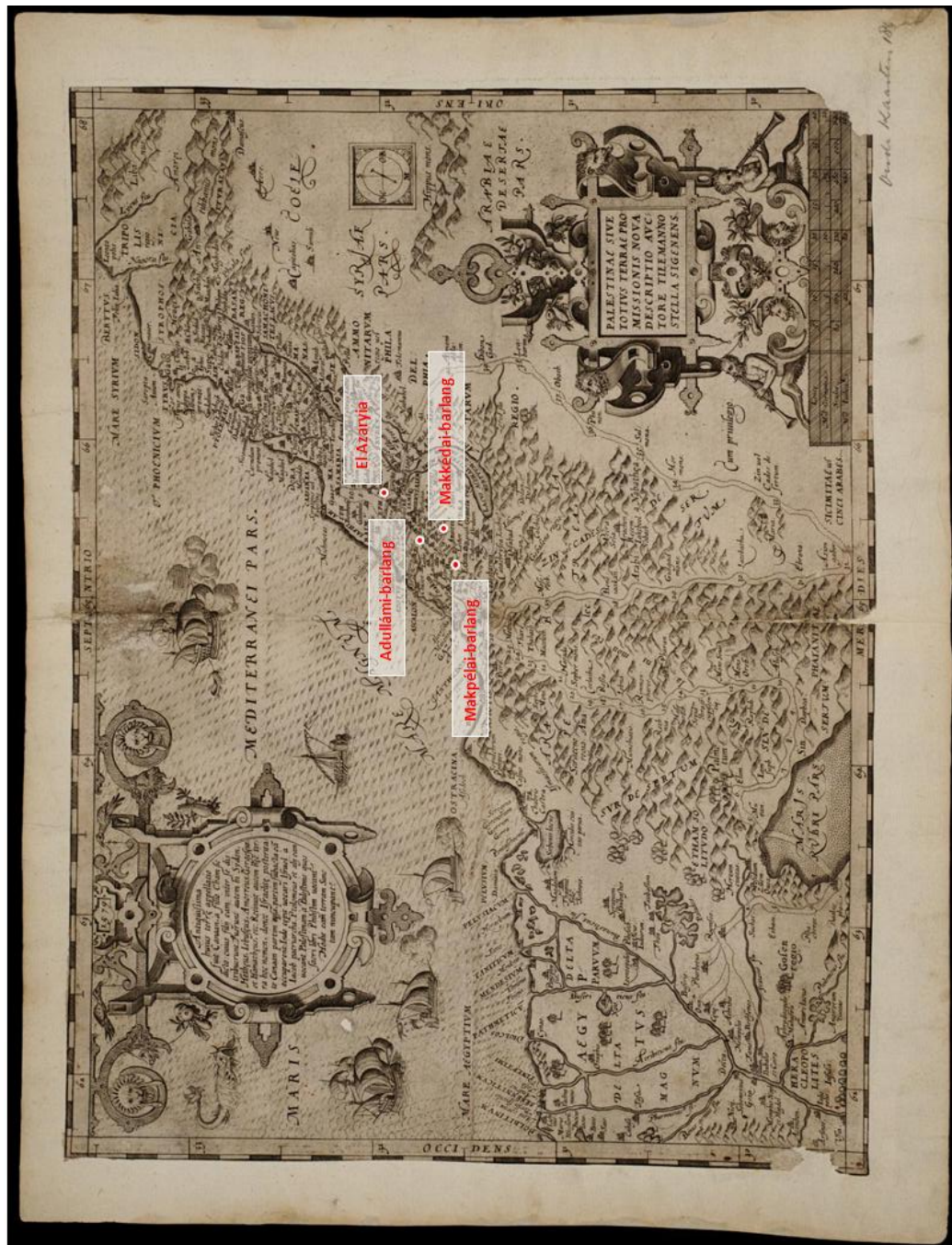
Barlangok és mesterséges üregek említésének összesített diagramja az összes említés (70 db) százalékában:

A Bibliában említett barlangok térképeken és képeken

A Bibliában név szerint említett barlangok Palesztina térképén Kr.e. 1020-ban
(A térkép forrása: www.paicl.cz)

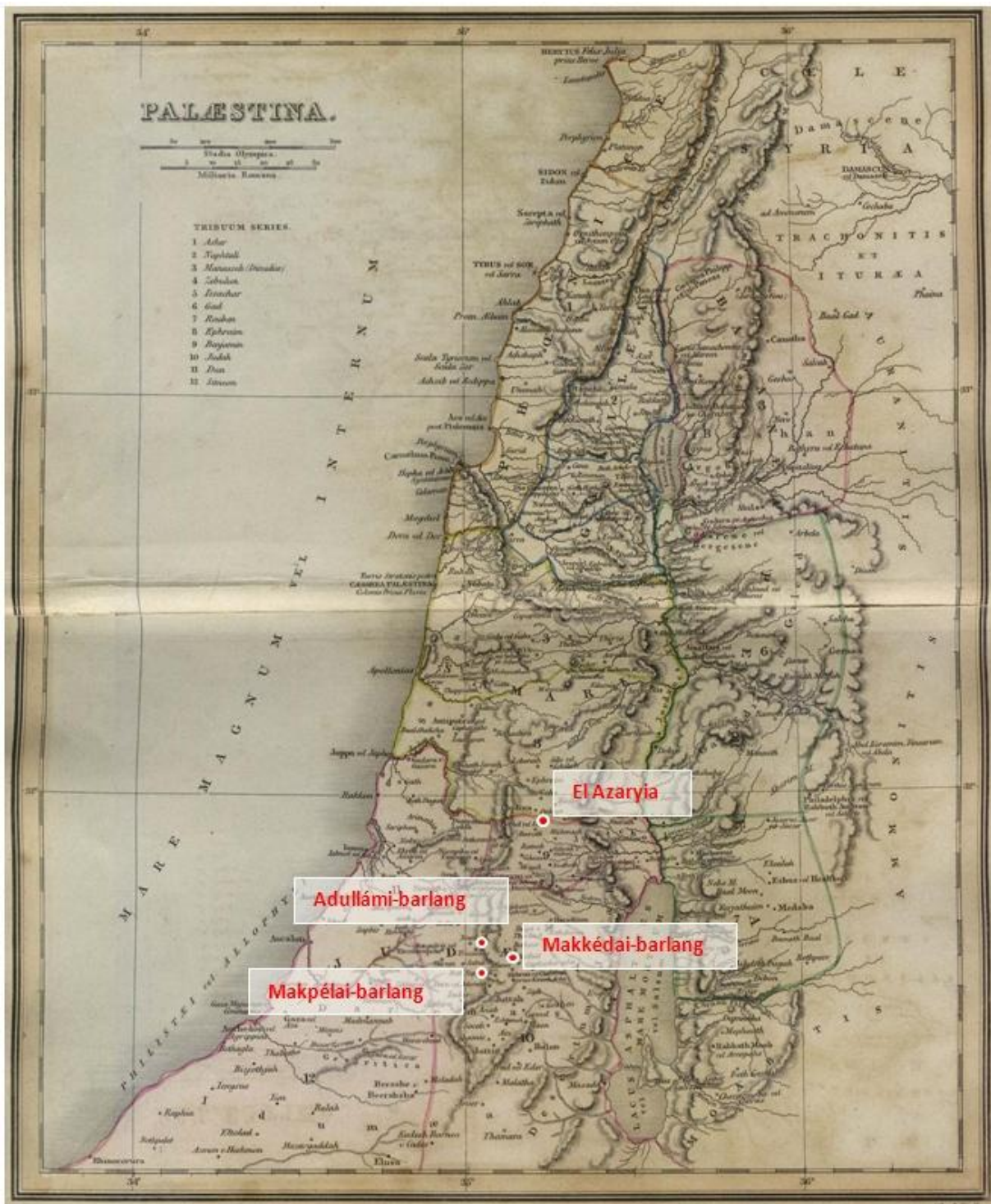
A Bibliában név szerint említett barlangok Palesztina térképén (1579)
(A térkép forrása: www.paicl.cz)

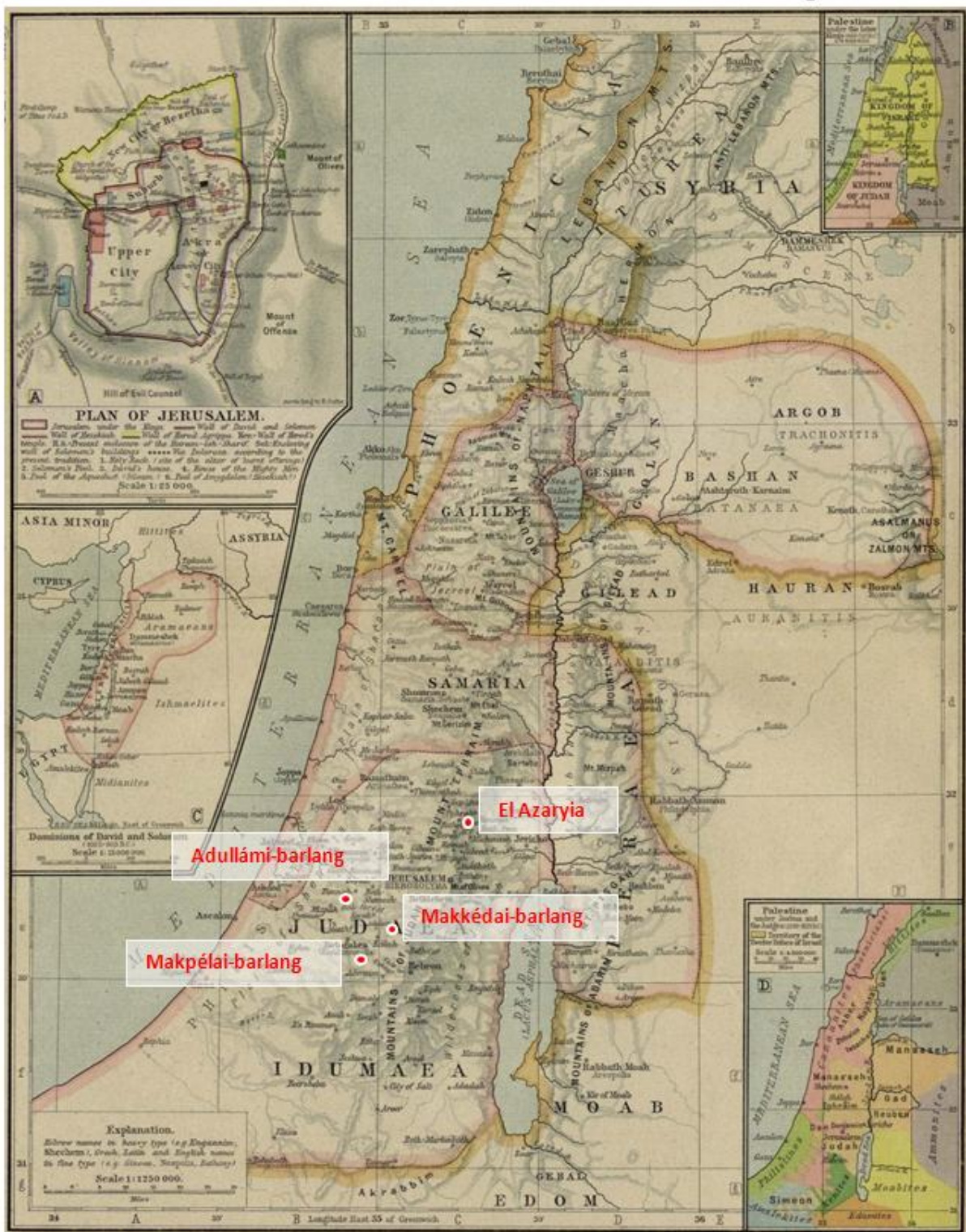
A Bibliában név szerint említett barlangok Palesztina térképén (1590)
 (A térkép forrása: www.paicl.cz)

A Bibliában név szerint említett barlangok Palesztina 1600-as években készült térképén
(A térkép forrása: www.paicl.cz)

A Bibliában név szerint említett barlangok Palesztina térképén (1819)
(A térkép forrása: www.paicl.cz)

A Bibliában név szerint említett barlangok Palesztina térképén (1926)
 (A térkép forrása: www.paicl.cz)

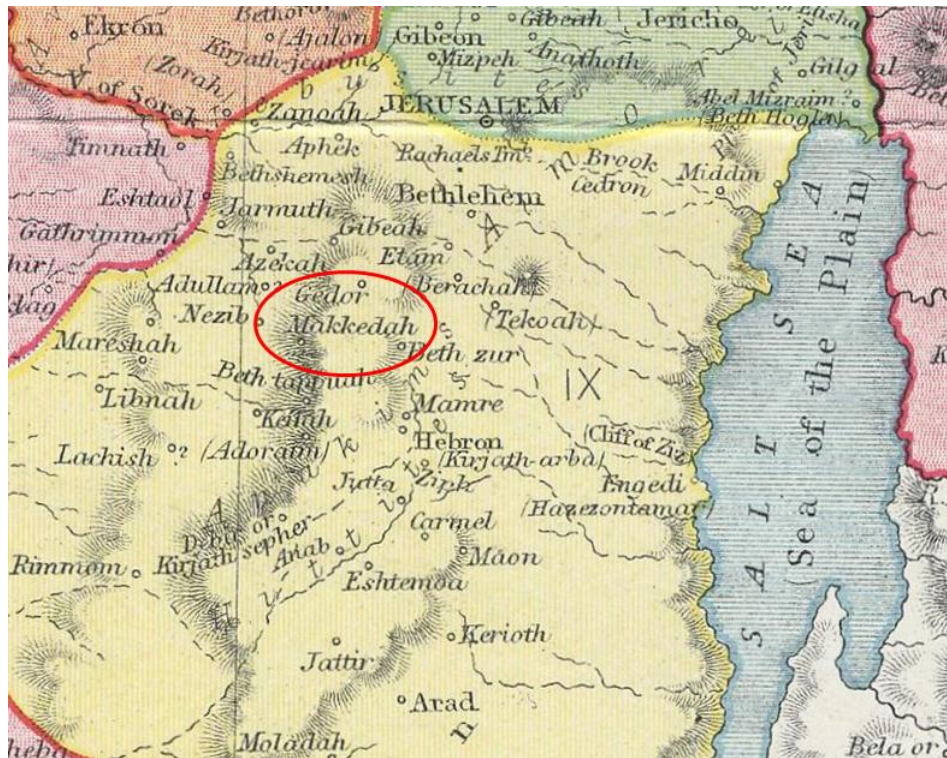
A Bibliában név szerint említett barlangok Izrael térképén, bal oldalon 1948-ban (függetlenné válás) és 1967-ben (hatnapos háború); jobb oldalon 2011-ben (A térkép forrása: www.paicl.cz)

Az Adullám-barlang (Sámuel I. könyve:22:1)
(Forrás: www.anourbis.com és <http://intoadullam.wordpress.com/>)

Ábrahám, Sára, Izsák, Izmael, Rebeka és Lea végső nyughelye: A Makpélai-barlang és a fölé emelt épület (Mózes I. könyve:23:9)
(Forrás: <http://www.bibleplaces.com/hebron.htm>)

A Makkédai-barlang feltételezett helye (Józsué könyve:10:17)
 (Forrás: www.anourbis.com)

A barlang El Azaryia-nál (János Evangéliuma:11:38)
 (Forrás: www.anourbis.com és http://www.welcometohosanna.com/LIFE_OF_JESUS/)

Jézus sírja (pl. Máté Evangéliuma:27:60)
(Forrás: http://www.welcometohosanna.com/LIFE_OF_JESUS/)

Barlangok a Koránban

A Korán az iszlám elsődleges forrása és szent irata, az iszlám tantételei szerint Allah Mohamed prófétán keresztül kinyilatkoztatott szava, mely öröktől való. Magyar szövegekben ritkábban előfordul a régies *Qurán* és *Alkorán* alakban is, illetve a *Kegyves Korán* szöszerkezetben is. Iszlám országokban általános, hogy az iskolai tanulmányok szerves részét képezi a Korán kívülről történő megtanulása; és mind a mai napig a Korán magyarázata az arab irodalom, vallás és tudomány egyik legfontosabb ága.

A Korán 114 fejezetből (szúra) áll, mely fejezetek rövid versekből (ája) tevődnek össze. A Koránban összesen 6348 ája található, és a szúrák előtt további 112 biszmilláh („Isten nevében”) formula található. Minden szúrának saját neve van (pl. a 18. szúra „A barlang” nevet viseli), és a szúrákon belül az egyes ájakat sorszámokkal jelölik. A magyar fordítások kivétel nélkül a leggyakoribb ún. hafs-z-olvasat számozását használják. A szúrák sorrendje nem fejez ki kronológiai vagy fontossági sorrendet, az első rövid Fatiha (megnyitó) szúra után a Korán elején a hosszabb, a végén pedig a rövidebb szúrák találhatók. Hagyományos tagolás szerint a szúrákat keletkezési helyük szerint mekkai illetve medinai szúrákra szokták osztani, amely egyben kronológiai tagolást is kifejez, de az egyes szúrák szerkesztési sorrendjében nem jelenik meg.

A Koránban megjelenő barlangok kutatásához az alábbi Korán-kiadásokat használtam: Korán (1994), Fordította: Dr. Miháffy Balázs, New York (online kiadás: <http://mek.niif.hu/06500/06534/06534.pdf>); továbbá a www.egyistenhit.com weboldalon meglévő koránidézetek és magyarázatok⁴.

Geográfiai és geológiai kitekintés a Koránban említett barlangok értelmezéséhez

A Koránban említett barlangok a mai Szaúd-Arábia és Jordánia területén találhatók. Szaúd-Arábia (arabul: المملكة العربية السعودية) ország az Arab-félszigeten. Az ország nevének

⁴ A későbbiekben a www.egyistenhit.com oldalon olvasott Korán-magyarázatokra a szövegben a felső indexben elhelyezett *-al hivatkozom.

első része Abdel-Aziz ibn Szaúd, az első király nevét őrzi, akinek családja jelenleg is uralja az államot. Felszínének központja az északról és délről kő- és homoksvatagokkal övezett Nedzsd kopár fennsíkja. A félsivatagi sztyeppvidéket keletről – Földünk kőolajban leggazdagabb vidéke – a Perzsa-öböl mentén fekvő síkság, az „al-Hasa” határolja. A fennsíkot nyugatról a Vörös-tenger árkára meredeken leszakadó homokkő-hegyvidék kíséri. A Koránban említett két barlang (Szaur-barlang, Híra-barlang) ezen a hegyvidéken található Mekka városának közelében.

Jordánia (arabul الأردن) teljes nevén Jordán Hasemita Királyság (arabul المملكة الأردنية الهاشمية) közel-keleti arab ország. Északról Szíria, északkeletről Irak, délkeletről Szaúd-Arábia, délnyugatról az Akabai-öböl, nyugatról pedig Izrael és a Palesztinához tartozó Ciszjordánia határolja. Felszíne mészkőből álló, átlag 800–1000 m magas fennsík. A Koránban említett harmadik barlang (Hét alvók barlangja) egy Jordánia déli részén, a fővárostól néhány kilométerre található mészkőbarlang.

Barlangok említése a Koránban

A barlang szó a Koránban összesen 9 alkalommal fordul elő. Minden esetben példabeszédben jelenik meg; olyan történelmi jelleggel, mint a Bibliában (pl. Mózes I. könyve:23:9) nem találkozhatunk. A 9. (Medinai kinyilatkoztatás) és a 18. (Mekkai kinyilatkoztatás) szúra tartalmazzák ezeket a barlang megjelenéseket; a 9. szúrában (A megbánás) egy, a 18. szúrában (A barlang) pedig összesen nyolc alkalommal fordul elő a barlang szó. A barlang, mint általános fogalom jelenik meg; sem pontos neve vagy fekvése nem kerül ismertetésre; szerepe az erkölcsi példabeszédben, mint helyszín jelentkezik.

Kinyilatkoztatás	Szúra sorszáma	Szúra neve I.	Szúra neve II.	Ája sorszáma	Típus	Idézet
Medinai kinyilatkoztatás	9	At-Tawba (Et Teube)	A megbánás	40	példabeszéd	Emlékezzetek arra, amikor ők ketten a barlangban voltak és amikor ő azt mondta társának: "Ne csüggedj el! Allah velünk van."
Mekkai kinyilatkoztatás	18	Al-Kahf (El-Kehf)	A barlang	9-10-11.	példabeszéd	És ami kifarjad rajta, azt bizony fölperzseljük és a földet kopár fennsíkká tesszük. Vagy azt gondold, hogy a barlang és ar-Ragim emberei a mi jeleink között különös csodaszámba mentek? Emlékezz arra, amikor az ifjak menedéket kerestek a barlangban és azt mondták: "Urunk! Tanúsíts irántunk irgalmat tenmagadtól és igazítsd el a mi dolgunkat helyes irányba!" És a barlangban lepecsételtük a fülüket számos évre.

Mekka kinyilatkoztatás	18	Al-Kahf (El-Kehf)	A barlang	16-17.	példabeszéd	Keressetek hát menedéket a barlangban, miután elkülönültök tőlük és attól, amit Allahon kívül szolgálnak! A ti Uratok irgalmában fog részesíteni benneteket és eligazítja a dolgotokat a ti könnyebbségekre."És látod a Napot, amikor fölkel, hogy a barlanguktól jobbra hajlik el, és amikor lenyugszik, akkor balra halad el mellettük, ők pedig a barlang öblös belsejében vannak.
Mekka kinyilatkoztatás	18	Al-Kahf (El-Kehf)	A barlang	25	példabeszéd	"Az én Uram talán oda vezet engem, ami közelebb van a helyes cselekvéshez, mint ez."És a barlangban háromszáz esztendeig időztek és még kilencet hozzá.

A 9. szúra 40. ájájában megjelenő barlang Mohamed próféta történetére utal. A harmadik hidzsra (kivándorlás) során Mohamed követői Mekkából Medinába vándoroltak i.sz. 622-ben. Az utolsó kivándorló maga Mohamed volt és legjobb barátja, az első kalifa Abu Bakr. A kivándorlás három hónapig tartott és közben három napot töltöttek a homokkőben lévő Saur-barlangban. A barlangban Abu Bakr nagyon félt attól, hogy mekkai üldözőik megtalálják őket. Mohamed nyugtatta meg őt egy Alláhtól származó példabeszéddel, és ezzel egyidőben Abu Bakr megkapta a legmagasabb szintű spirituális beavatást is*.

A 18. szúrában megjelenő barlang értelmezése nem egyértelmű. Ibn Ábbász* szerint ar-Raqim a hegy neve, ahol a barlang található. De ugyancsak ő mondja, hogy ar-Raqim egy völgy neve Áilához közel, ahol a barlang található. Azt is megemlíti, hogy a barlang al-Balqa országában volt. A zűrzavart fokozza, hogy később kijelenti, hogy nem tudja, hogy ar-Raqim mi is valójában, egy könyv vagy egy építmény! Ibn Dzserír* szerint a hegy neve Bandzsalsusz, a barlangé pedig Haizem. Szaid ibn Dzsubair* szerint az ar-Raqim egy vésett kő, amely tartalmazza a barlanggal kapcsolatos történetet. Abdu-r-Rahmán ibn Zeyd ibn Aszlam* szerint az ar-Raqim egy könyv, amely tartalmazza a történetet. A 17. ájában lévő leírás egyértelműen arra enged következtetni, hogy a barlang bejárata észak felé nézett. A zűrzavaros helyzet értelmezésére és egyben feloldására szintén Ibn Ábbász ad magyarázatot jellegzetesen mohamedán felfogásban:

„Ha lenne nekünk valamilyen vallási érdekünk, hogy hol található ez a barlang, akkor Allah és a prófétája megmutatná, közölné helyét, amely által közelebb vinne benneteket a Mennysországhoz, és eltávolítana benneteket a Tűztől.”

A mai iszlamológiai kutatások bizonyították, hogy a szúrában szereplő barlang egy homokkőben természetesen kialakult barlang, amelyet mesterségesen tovább tágítottak és díszítettek. A barlang Ammantól (Jordánia) 10 kilométerre keletre al-Raqim falu határában található, Amman és Shahab között Abu Alanda körzetben.

A barlangot a nemzetközi irodalomban „Al-Raqim-barlangnak” (Kahf Al-Raqim) és „A hét alvók barlangjának” (Cave of the Seven Sleepers) is nevezik, azonban ez utóbbi nem a magyar hétalvó szóra utal, hanem arra, hogy a barlangban összesen hét fiatalember aludt.

A Koránban ugyan nem szerepel, de azzal szoros összefüggésben van a Híra-barlang, amelyben Mohamed az első kinyilatkoztatásokat kapta Alláhtól. Ez a barlang Mekka

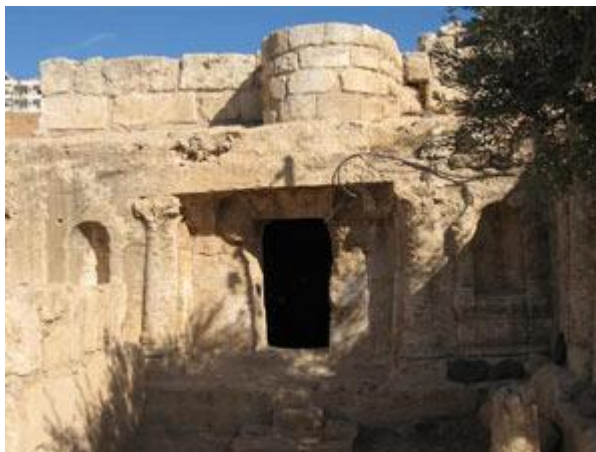
közelében található, ma szent zarándokhely, amely geomorfológiai értelemben egy törmelékbáráng, pontosabban egy homokkőben meglévő tömbközi álbarlang.

A Koránban említett bárángok térképeken és képeken

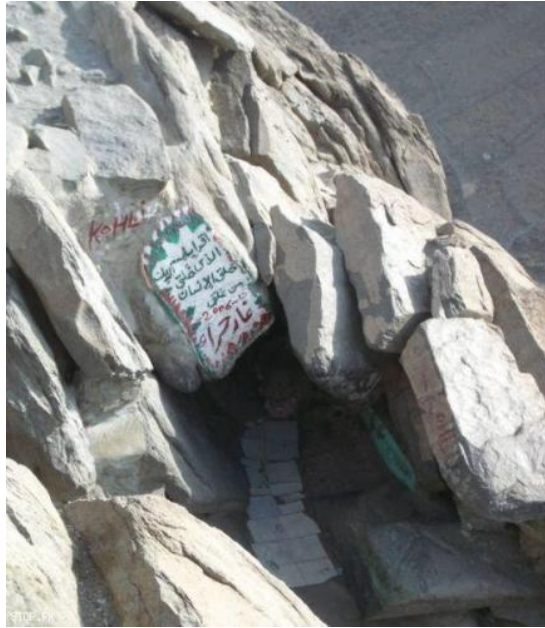
A Saur-báráng

(Forrás: <http://www.inshad.com/forum/showthread.php?t=64227&langid=1>)

A Korán 18. szúrájában szereplő „Hét alvók bárángja”

(Forrás: <http://chutti.pk/Amman/1-Neighbourhood1/The-Cave-of-the-Seven-Sleepers-Kahf-Al-Raqim.html>)

A Híra-barlang

(Forrás: <http://stop.pk/Muhammadbaber/photo/view/cave-of-hira-where-first-revelation-of-quran-came-it-was-monday-and-angle-jabreel-came-to-prophet-muhammad-saw-and-told-him-to-recite/>)

A Koránban előforduló barlangok Szaud-Arábia és Jordánia térképén

(Forrás: <http://www.teaching-english-jobs.com/teaching-in-saudi-arabia/teaching-in-saudi-arabia/>)